

Arbeidsbólkurin sum hevur gjørt álitid og lógaruppskotið um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávising. Á tíðindafundinum í Vektarbiðini mikudagin: Frá vinstri, Jákup Nílesen, skrivari, Arne Poulsen, Oddfríður Gregersen, Petur Alberg Lamhauge, formaður, Ingeborg Winther og Hartvig Hansen.

Arbeidsloysistryggingin:

Ikki tvungin

Tíðindafundur í Tinganesi, tað er rár hending. Men mikudagin klokkan 16:30 hevði landstýrið boðið til úðinda fund. Báðir loftmiðlamir og tey bæði bløðini av týðningi í Føroyum, Sosialurin og Dimmalætting vóru møtt. Búlmiklir landstýrismáðurin, Jóanes Eidesgaard hevði bjóðað pressuni, tí hendan dagin skuldi ein arbeiðsbólkur undirskriva og handa landstýrinum eitt álit og eitt lógaruppskot um arbeiðsloysistrygging og arbeiðsávising.

Lógaruppskotið gongur í stuttum út uppá at løntakarin tryggjar seg móti arbeiðsloysi. Ein arbeiðsloysistrygging

verður fyriskipað og umsitin av pørtunum á arbeiðsmarknaðinum.

Løntakarin skal gjalda tvey prosent av síni inntøku í trygging. Men hann kann draga ein part av í skatti, so í veruleikanum rindar hann eitt prosent av inntøkuni í trygging. Tað einasta tað almenna hevur at gera við tryggingina er, at landið setur 20 milliónir í stovnsfæ, sigur Jóanes Eidesgaard, landstýrismáður.

Løysa eg at arbeiða

—Tá ein løntakari er tryggjaður fær hann, um hann gerst arbeiðsleysur 70 prosent av lønini útgoldna. Lógaruppskotið

er bygt á, at tað altíð skal loysa seg at arbeiða, og tað meti eg er av størsta týðningi, sigur Jóanes Eidesgaard.

—Tað verður ofta tosað um, at fólk misnýta tað almenna, siga seg verða arbeiðsleys og síðan fáa hjálp eftir forsorgarlógini. Hetta trúgvi eg lítið uppá, sjálvandi vil altíð onkur misnýta eina skipan, men tey allarflestu og eg undirstrikið hetta vilja helst arbeiða, fáa tey møguleikan til tað. Hetta er nakað sum liggur í føroyinginum, sigur Jóanes Eidesgaard.

Einföld skipan

—Vit hava gjørt eina so einfalda skipan sum

møguligt, hetta hava vit gjørt fyri at minka so nógv sum møguligt um møguleikan fyri at misnýta skipanina. Jú einfaldari, jú færri hol, sigur Petur Alberg Lamhauge, stjóri á Líkningarráðnum og formaður fyri arbeiðsbólknum, sum hevur gjørt álitid og lógaruppskotið.

Ongi fakmørk

—Skipanin við arbeiðsávisingini er grundað á, at ongi fakmørk finnst. Tað vil siga, at gerst eitt nú ein lærari arbeiðsleysur, og eitt starv er tókt á einum flakavirkið, so má hann taka hetta arbeiðið, heldur enn at fáa pening frá tryggingini, sigur Jóanes Eidesgaard.

Kann arbeiðsávisingini vísa á eitt arbeiði, so fæst einki frá tryggingini og heldur ikki eftir forsorgarlógini

—Arbeiðsávisingini er trygd fyri, at tryggingin ikki verður misbrúkt og eisini tá talan er um forsorgarhjálp. Tað ber stutt sagt ikki til at fáa arbeiðsloysispening, um nakað arbeiði finst, sum tann arbeiðsleysi er førur fyri at gera, sigur Jóanes Eidesgaard.

Hvat nú um eitt skip manglar fólk, kemur arbeiðsávisingini eisini at fevna um fiskiflotan?

—Jú, fiskiflotin er eisini við. Men í lógaruppskotinum er tryggja, at fólk eru eigna til at fara til skips. Hjá arbeiðsávisingini verða eisini upplýsingar um fólk, eitt nú um ein hevur verið til skips fyrr ella um ein hevur serligan hug til hetta, sigur Ingeborg Winther, formaður í Føroya Arbeiðarafelag, sum hevur verið við til at gjørt lógaruppskotið.

Alt landið

—Arbeiðsávisingini verður skipað við eini høvuðsdeild og so móguliga í framtíðini við undirdeildum kring landið. Arbeiðsávisingini bjóðar arbeiði fram um alt landið. Tað vil siga, at um tú býr í Klaksvík og gerst arbeiðsleysur, og eitt arbeiði er at fáa í Vágnum, so má tú taka hetta. Ávisingini er ikki innanfyri kommunumark, segði Petur Alberg Lamhauge.

—Talan er ikki um eina skipan við sosialhjálp. Arbeiðsgevararnir rinda sín part, tvey prosent og arbeiðstakararnir rinda sín part eisini tvey prosent. Ein sum kemur út úr skúlanum má fyrst verða

limur í tryggingini í eina tíð, áðrenn hann kann fáa pening, segði Oddfríður Gregersen, formaður í Føroya Arbeiðsgevarafelag og limur í bólknum, sum hevur gjørt lógaruppskotið.

Framvegis forsorg

—Forsorgarlógin fellur ikki burtur, nú vit fáa eina arbeiðsloysistrygging. Forsorgarlógin verður framvegis seinasta trygdarnetið undir borgarunum. Tá tú á ein ella annan hátt, sum ikki fellur innundir arbeiðsloysi, gerst illa fyri í samfelagnum, so kann forsorgarlógin hjálpa við teim heimildum hon hevur, sigur Jóanes Eidesgaard, landstýrismáður.

—Forsorgarlógin tekur ikki við fyrr enn tú hevur nýtt alt tú eigur innistandandi á bók. Solciðis er ikki við arbeiðsloysistryggingini.

Arbeiðsloysistryggingin er heldur ikki nøkur hjálpsúmsó. Hon er ein trygging, sum løntakarin sjálvur sjálvboðin hevur teknað.

Flakavirkini

Ein serlig skipan er gjord fyri tey sum arbeiða innan fiskiúðnaðin. Her er tað soleiðis, eitt nú á einum flakavirkið, at arbeiði er misjafnt. Tað er ikk óvanligt, at fólk verða koyrd til hús, tí onki arbeiði er.

Skotið verður upp, at fólk á flakavirki fáa í minsta lagi 32 tímar um vikuna. Er ikki arbeiði á virkinum so nógvir tímar, so tekur tryggingin við.

Jóanes Eidesgaard, landstýrismáður er væl nøgdur við arbeiði hjá arbeiðsbólknum

Eftir Jústinus Eidesgaard
Myndir Kalmar Lindenskov